

Straatsburg, 22.11.2016
COM(2016) 733 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

De toekomstige leiders van Europa: het starters- en opschalingsinitiatief

{SWD(2016) 373 final}

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

DE TOEKOMSTIGE LEIDERS VAN EUROPA: HET STARTERS- EN OPSCHALINGSINITIATIEF

1. Inleiding

Snelgroeiende ondernemingen creëren veel meer nieuwe banen dan andere ondernemingen¹. "Start-ups", of startende ondernemingen, die zich opschalen naar een grotere onderneming, zijn sterk vertegenwoordigd in de categorie van snelgroeiende ondernemingen. Ze dragen bij tot meer innovatie en een grotere mededinging in de EU en versterken de economie. Deze opschalende ondernemingen of "scale-ups" kunnen sociale voordelen bieden, zoals flexibelere en modernere arbeidsregelingen.

De Commissie heeft in haar strategie voor de eengemaakte markt aangekondigd na te gaan hoe de eengemaakte markt doeltreffender kan worden gemaakt voor start-ups en scale-ups. Een beter ecosysteem voor start-ups en scale-ups in Europa zal immers rechtstreeks leiden tot meer banen en groei in de EU.

Start-ups zijn veelal actief op technologisch gebied², en worden gekenmerkt door een combinatie van snelle groei, sterke afhankelijkheid van productinnovatie, processen en financiering, bijzondere aandacht voor nieuwe technologische ontwikkelingen en een ruim gebruik van innovatieve bedrijfsmodellen, en vaak ook samenwerkingsplatforms.

Verschillende lidstaten hebben al initiatieven in gang gezet of zijn naar initiatieven aan het kijken die een gunstig klimaat scheppen voor innovatie en ondernemerschap. Bijgevolg zijn er voor wat de oprichting van nieuwe ondernemingen betreft, geen grote verschillen tussen de EU en de VS³. Dit is in het bijzonder merkbaar in de technologische sector, waarin EU-bedrijven stilaan wereldleider worden, met name in bepaalde medium- en hightechsectoren (bv. technische en automobielsector).

Een aantal EU-initiatieven dragen bij tot het scheppen van banen en groei: het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI)⁴, en de uitbreiding en versterking ervan, maar ook de strategie voor de eengemaakte markt⁵, de digitale eengemaakte markt⁶ en de kapitaalmarktenuïe⁷ hebben een kader voor verdere verbetering in het leven geroepen. Voorts brengt een sterkere gerichtheid van de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESIF) op steun voor vernieuwing en het mkb durfkapitaal mee voor 140 000 start-ups en scale-ups⁸. De EFSI-overeenkomsten bieden al ondersteuning aan 377 000 kleine en middelgrote ondernemingen, waaronder start-ups.

Er zijn echter te weinig Europese start-ups die de kritieke eerste 2 tot 3 jaar overleven en nog minder die uitgroeien tot een grotere onderneming⁹.

Er zijn tal van redenen die dit kunnen verklaren, maar geraamd wordt dat er de komende 20 jaar tot 1 miljoen nieuwe banen zouden kunnen worden gecreëerd en het bbp van de EU met 2 000 miljard EUR zou kunnen toenemen als de EU evenveel scale-ups kent als de VS¹⁰. Aangezien er een positieve relatie is tussen de grootte van een onderneming en de productiviteit, zou Europa hierdoor een productiviteitsgroei kennen^{11,12}. Daarnaast kunnen nieuwe steunregelingen voor het laten

¹ Volgens Henrekson en Johansson 2010, creëert 4 % van de ondernemingen 70 % van de nieuwe banen. Zie ook: <http://www.kauffman.org/blogs/policy-dialogue/2015/august/deconstructing-job-creation-from-startups>

² Connectiviteit; 5G, breedband enz.

³ Tussen de lidstaten bestaan er echter verschillen. OECD (2015), *Entrepreneurship at a glance*.

⁴ https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/funding/efsi_nl

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0550&from=NL>

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?qid=1447773803386&uri=CELEX:52015DC0192>

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0468>

⁸ Zie <https://cohesiondata.ec.europa.eu/themes/3>

⁹ Meer dan 45 % van de Europese ondernemingen groeit helemaal niet of met minder dan 5 %, ten opzichte van 37 % in de VS (Bravo-Biosca, 2011, *A look at business growth and contraction in Europe*).

¹⁰ Verslag Deense mkb-afgezet, 2016, "Scale-up Companies – is a new policy agenda needed?"

<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=26381&no=1>

¹¹ Zie Eurostat (maart 2016), "Statistics Explained: "Entrepreneurship – Statistical indicators": http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Entrepreneurship_-_statistical_indicators#Small.2C_medium_and_large_enterprises.

groeien van start-ups ook een nuttige hulp zijn voor traditionele ondernemingen die hun activiteiten ontplooiën en uitbouwen op de eengemaakte markt.

De resultaten van een openbare raadpleging die de Commissie begin 2016 heeft uitgevoerd, bevestigen dit beeld. De belangrijkste vaststellingen¹³ zijn dat:

- start-ups die willen opschalen, nog steeds te maken hebben met **te veel regelgevende en administratieve obstakels**, voornamelijk in een grensoverschrijdende situatie;
- er voor zowel start-ups als scale-ups **te weinig mogelijkheden bestaan** om potentiële partners te vinden in de financiële en bedrijfs wereld en de lokale overheid, en met hen samen te werken;
- **toegang tot financiering** een van de grootste obstakels voor opschaling is.

Kortom, de nog steeds te gefragmenteerde eengemaakte markt¹⁴ kan de groeimogelijkheden van met name start-ups en scale-ups beperken. Het blijkt dat ze door regelgevende en administratieve obstakels vaak worden ontmoedigd om te innoveren, hun immateriële activa te verzilveren en op te schalen naar de rest van de EU. Ondernemingen kunnen ervoor kiezen actief te zijn in jurisdicties buiten de EU met grotere groeimogelijkheden, wat kan leiden tot banenverlies in de EU.

De Europese overheden, start-ups en hun zakenpartners moeten samenwerken om te vermijden dat de waardevolle inspanningen van start-ups voor niets zijn geweest. Partnerschappen met nationale, regionale en lokale overheden, en voornamelijk met start-ups zelf, zijn nodig. Zo kunnen overheden omstandigheden creëren die start-ups toelaten op te schalen. Start-ups kunnen in ruil daarvoor banen scheppen, meedingen op de markt en hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Het recente scale-upmanifest van de EU¹⁵ toont aan dat start-ups hiervoor openstaan. De Commissie juicht dit initiatief van de belanghebbende actoren toe en zij heeft op de dienovereenkomstige aanbevelingen acht geslagen voor zover deze onderwerpen aan de orde zijn.

Dit initiatief behandelt drie problemen: **belemmeringen**; het **gebrek aan partners en mogelijkheden**; en **financieringsmoeilijkheden**. Het is gebaseerd op:

- **coördinatie** van zowel bestaande als geplande EU-beleidsmaatregelen, met inbegrip van sectorale benaderingen zoals in de ruimtevaartsector;
- een beperkte, gerichte reeks **praktische maatregelen**; en vooral:
- **partnerschap**.

2. Obstakels wegnemen

Veel innovatieve jonge ondernemingen vrezen dat, als ze te groot worden, ze zullen worden gestraft met omslachtigere regels, ook al blijven ze binnen hun nationale grenzen. Veel bestaande initiatieven die het uitvoeren van grensoverschrijdende activiteiten moeten vergemakkelijken, zijn niet specifiek gericht op start-ups, maar kunnen een bijzonder positief effect op start-ups hebben. Voorbeelden van deze initiatieven zijn de werkzaamheden inzake de deeleconomie¹⁶, de lopende initiatieven voor een betere dienstverlening op de eengemaakte markt en e-overheid, en de ICT-normalisatieprioriteiten¹⁷.

Ten eerste kan het zoeken naar en voldoen aan **regelgeving en administratieve voorschriften en formaliteiten** tijdrovend zijn, wanneer de **informatie** over de nationale en EU-regelgeving niet gebundeld wordt aangeboden en moeilijk te begrijpen is. Het is met name voor een start-up met beperkte middelen of deskundigheid een echte uitdaging om alle belasting-, vennootschaps- en arbeidsrechtelijke alsmede andere eisen te begrijpen. Uit de raadpleging blijkt dat zelfs start-ups die

¹² De productiviteit in ondernemingen met meer dan 1 000 werknemers ligt veel hoger dan in andere ondernemingen Danish Business Authority.

¹³ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8723

¹⁴ Met inbegrip van de digitale eengemaakte markt.

¹⁵ "Scale Up Europe: A Manifesto for change and empowerment in the digital age", 2016.

¹⁶ http://ec.europa.eu/growth/single-market/strategy/collaborative-economy_en

¹⁷ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8852

alle desbetreffende eisen begrijpen en eraan voldoen, de eisen te belastend vinden. Bijna 40 % van de respondenten vindt opschaling moeilijker dan verwacht.

Start-ups, met name die in de digitale sector, vinden het ook moeilijk om werknemers in andere EU-landen aan te nemen, aangezien de belasting- en arbeidsregels verschillend zijn. De oprichting van een dochteronderneming is voor hen vaak te lastig, en beantwoordt niet aan hun behoeften (zoals het aanwerven van maar één persoon).

De overheden op alle niveaus — lokaal, regionaal, nationaal, Europees — moeten dus maatregelen nemen om onnodige belemmeringen en lasten weg te werken en ondernemingen bijstaan bij het omgaan met de onvermijdelijke belemmeringen.

De Commissie heeft al maatregelen genomen en nieuwe aangekondigd op een aantal van deze gebieden¹⁸. De Commissie is voornemens om in 2017 met initiatieven voor één digitale toegangspoort te komen met het oog op een eenvoudige onlinetoegang tot informatie over de eengemaakte markt, e-procedures, bijstand, advies en probleemoplossende diensten voor burgers en bedrijven, alsook mogelijkheden om grensoverschrijdende procedures online te doorlopen¹⁹.

De nationale autoriteiten van de deskundigengroep uit de lidstaten onderzoeken het algemene rechtskader voor start-ups, dat wordt ondersteund door de beleidsondersteuningsfaciliteit van Horizon 2020, op grond waarvan individuele lidstaten aanbevelingen mogen vragen over hoe het bedrijfsklimaat voor dergelijke ondernemingen kan worden verbeterd. Om ervoor te zorgen dat de Commissie en de lidstaten over gedetailleerde informatie en bewijsmateriaal over start-ups en scale-ups beschikken, zal de Commissie in het kader van het vernieuwde **Europees waarnemingscentrum voor clusters en industriële verandering**²⁰ voor het eerst systematisch informatie verzamelen over start-ups en scale-ups, gedetailleerde analyses uitvoeren, de lidstaten helpen bij het beter ontwerpen van beleid aan de hand van feedback en bewijsmateriaal en de uitvoeringsinstrumenten stroomlijnen.

Ten tweede zijn start-ups bijzonder bezorgd over **belastingen en de moeilijkheid om aan 28 verschillende belastingstelsels te voldoen**: 58 % van de respondenten van de raadpleging van de Commissie heeft hoge kosten om aan de belastingwetgeving te voldoen gemeld. Het midden- en kleinbedrijf (mkb) spendeert ongeveer 30 % van de belastinggerelateerde uitgaven aan nalevingskosten, en zelfs meer wanneer grensoverschrijdende activiteiten worden uitgevoerd²¹. Dit probleem oplossen zou een voelbaar verschil maken en start-ups helpen groeien.

Zoals ze in haar actieplan van 6 april 2016 heeft meegedeeld, is de Commissie van plan om de btw voor grensoverschrijdende handel binnen de EU te moderniseren en te vereenvoudigen door een gemeenschappelijke btw-ruimte tot stand te brengen²². In dit verband zal ze in de komende maanden een breed pakket voorstellen om de complexiteit en de versnippering van het btw-stelsel in de EU te beperken en om zo een klimaat te creëren dat de groei van bedrijven stimuleert en gunstig is voor de grensoverschrijdende handel. De Commissie zal in de komende weken met een voorstel komen om het mini-éénloketsysteem te vereenvoudigen en het uit te breiden naar grensoverschrijdende leveringen van goederen en andere diensten van ondernemingen aan consumenten. In 2017 zal de Commissie met een gericht pakket btw-vereenvoudigingsmaatregelen komen voor het mkb, met inbegrip van start-ups. Ze zal ook een definitief btw-stelsel voorstellen voor grensoverschrijdende handel binnen de EU dat de lasten voor start-ups en scale-ups verder zal verlagen.

¹⁸ De Europese Commissie werkt het EU-acquis voortdurend bij via het programma "Gezonde en resultaatgerichte regelgeving" (Refit), zodat het EU-recht geschikt voor het doel blijft en de door de beleidsmakers beoogde resultaten op de meest doeltreffende en doelmatige manier worden verwezenlijkt. Het tracht de bureaucratie te verminderen en kosten te verlagen, zonder afbreuk te doen aan beleidsdoelstellingen en de hoge EU-normen.

¹⁹ De onlineregistratie van bedrijven zal worden behandeld in het kader van het geplande voorstel van de Commissie over de bevordering van het gebruik van digitale technologie in alle levensfasen van een onderneming (zie mededeling van de Commissie getiteld "De eengemaakte markt verbeteren: meer mogelijkheden voor mensen en ondernemingen" (COM(2015) 550, blz. 5; de mededeling van de Commissie getiteld "EU-actieplan inzake e-overheid 2016-2020" (COM(2016) 179, blz. 8; het werkprogramma van de Europese Commissie voor 2017 (COM(2016) 710, blz. 8).

²⁰ Dit waarnemingscentrum zal platforms raadplegen zoals het Europees netwerk van start-ups en het Global Entrepreneurship Network.

²¹ Zie mededeling van de Commissie: "Bouwen aan een rechtvaardig, concurrerend en stabiel vennootschapbelastingstelsel voor de EU".

²² https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/com_2016_148_nl.pdf

Bovendien bevatten de recentelijk aangenomen voorstellen om de gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB) opnieuw in te voeren stimulanzen voor bedrijven om te groeien en hun activiteiten ook elders op de eengemaakte markt uit te voeren. De CCCTB bevat met name voor innovatieve start-ups en scale-ups die deelnemen aan de CCCTB een enorme korting voor O&O en een aftrekpost die ervoor zorgt dat vanuit belastingoogpunt financiering met eigen en vreemd vermogen gelijk wordt behandeld²³.

Ten derde krijgen eerlijke risiconemers te vaak te maken met ondoeltreffende en buitensporig lange **insolventieprocedures**. Bovendien beschikken levensvatbare ondernemingen niet over de mogelijkheid om te herstructureren. Daarnaast blijkt er zeer weinig ruimte te zijn om eerlijke ondernemers met een hoge schuldenlast een tweede kans te geven, hoewel falen vaak deel uitmaakt van het pad van een succesvolle ondernemer. Angst om te falen en daarvoor te worden gestraft, kan ondernemers ontmoedigen om te investeren in opschaling.

Voor wat het **vennootschaps- en insolventierecht** betreft, heeft de Commissie vandaag een wetgevingsinstrument vastgesteld dat i) zorgt voor een mechanisme voor vroegtijdige waarschuwing en de beschikbaarheid van herstructureringskaders in de lidstaten, zodat ondernemingen weer levensvatbaar kunnen worden en insolventie wordt vermeden, met name in het mkb, ii) voorziet in een regeling om individuele eerlijke ondernemers met een hoge schuldenlast een tweede kans te geven door hen hun schulden kwijt te schelden, en iii) herstructurerings-, insolventie- en kwijtscheldingsprocedures doeltreffender maakt. De Commissie is ook voornemens om in 2017 een vennootschapsrechtinitiatief te presenteren om het gebruik van digitale technologieën in de verschillende levensfasen van een onderneming te bevorderen, met name voor de registratie van de onderneming en de indiening van bedrijfsdocumenten en -informatie. Daarnaast zal de Commissie een initiatief voorstellen betreffende grensoverschrijdende fusies en splitsingen, waarbij de regels inzake grensoverschrijdende fusies worden bijgewerkt en aangevuld met regels inzake grensoverschrijdende splitsingen. Zoals aangekondigd in de digitale interne markt en in het actieplan inzake e-overheid, wordt in 2016 met medewerking van de lidstaten een grootschalig proefproject inzake de grensoverschrijdende toepassing van het "eenmaligheidsbeginsel" in het onderneming-en-overheidsdomein gestart²⁴.

Ten vierde zal de Commissie, wat het arbeidsrecht betreft, blijven zorgen voor de naleving en eerbiediging van de rechten van werknemers door start-ups, ook wat betreft de naleving van de EU-voorschriften over arbeidstijden en gezondheid en veiligheid.

Daarnaast zal de EU het **handelsbeleid** blijven gebruiken om kansen te creëren voor start-ups en scale-ups op buitenlandse markten, met name via handelsovereenkomsten en passende maatregelen om handelsvoorschriften voorspelbaar en duidelijk te maken.

Verdere maatregelen:

- *De Commissie zal er samen met het Europees Parlement en de Raad voor zorgen dat het voorstel betreffende **preventieve herstructureringskaders, een tweede kans voor eerlijke ondernemers en meer doeltreffende herstructurerings-, insolventie- en kwijtscheldingsprocedures** tijdig wordt aangenomen en uitgevoerd.*
- *De Commissie zal de komende richtsnoeren voor beste praktijken inzake lidstaatbelastingregelingen voor durfkapitaal uitbreiden.*

²³ De CCCTB kan start-ups en scale-ups stimuleren om te investeren en hun activiteiten ook elders op de eengemaakte markt uit te voeren. Hun groeivriendelijke activiteiten, zoals investeringen in O&O en financiering met eigen vermogen, worden beloofd. Om klein, innovatief ondernemerschap te ondersteunen, wordt aan start-ups de mogelijkheid gegeven om O&O-investeringen gemakkelijker af te schrijven. De CCCTB zal ook een einde maken aan de voorkeursbehandeling van financiering met vreemd vermogen, wat innovatieve ondernemingen die met eigen vermogen worden gefinancierd en met name start-ups ten goede zal komen.

²⁴ Zie EU-actieplan inzake e-overheid 2016-2020 COM(2016)179, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0179>

- *Om start-ups en scale-ups wegwijs te maken in de vaak versnipperde informatie, zal het **Enterprise Europe Network (EEN) zijn adviesdiensten uitbreiden met gespecialiseerde scale-upadviseurs die informatie kunnen geven over desbetreffende nationale en Europese voorschriften, financieringsmogelijkheden, partnerschappen en toegang tot grensoverschrijdende overheidsopdrachten, en over aansluiting bij Startup Europe en de toegang voor het mkb tot de in het kader van Horizon 2020 opgerichte digitale innovatiecentra en proefproductielijnen voor het mkb.***
- *De Commissie zal in 2017 in het kader van de Groep op hoog niveau van de Raad Concurrentievermogen **een grote, alomvattende en gedetailleerde collegiale toetsing van alle voorschriften en praktijken betreffende start-ups en scale-ups ondersteunen.***

3. Nieuwe kansen creëren

De EU en de lidstaten kunnen het leven van start-ups vereenvoudigen door hen te ondersteunen op de volgende gebieden:

- contacten leggen met de **juiste partners** (bv. investeerders, zakenpartners, universiteiten, onderzoekscentra);
- toegang tot commerciële mogelijkheden (voornamelijk **aanbestedingen**);
- aanwerven van werknemers met de **juiste vaardigheden**, ook van buiten de EU.

3.1 Partners, clusters en ecosystemen

De Commissie en de EU-lidstaten hebben de voorbije jaren de oprichting gesteund van "**gemeenschappen**" om start-ups in contact te brengen met mogelijke partners (bv. investeerders, zakenpartners, universiteiten, onderzoekscentra) via evenementen, platformen, bedrijvenclusters, netwerken en ondersteunende lokale en regionale "ecosystemen"²⁵.

Op EU-niveau is het "Startup Europe"-initiatief een bekende naam geworden voor het verbinden van ecosystemen²⁶. De nadruk wordt hierbij gelegd op het bij elkaar brengen van mensen, lokale ecosystemen, internationaal bereik en het verstrekken van informatie via het éénloketsysteem voor start-ups. Er is al enige vooruitgang geboekt, maar sommige activiteiten, met name matchmaking tussen investeerders, bedrijven en ondernemers en netwerken tussen regionale besluitvormers, moeten worden versterkt.

Daarnaast heeft het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) een aantal kennis- en innovatiegemeenschappen opgericht op thematische gebieden zoals ICT, energie, klimaatverandering, gezondheid en grondstoffen. Deze gemeenschappen worden voor 25 % door de overheid gefinancierd en de overige 75 % door privé-investeerders. Het EIT helpt op verschillende gebieden: ondernemersvaardigheden, begeleiding en start-upaccelerators.

De EU heeft ook thematische platforms voor slimme specialisatie opgericht²⁷, die regio's en bedrijven met elkaar in contact brengen en investeringen van de Europese structuur- en investeringsfondsen voor scale-ups ondersteunen die door regionale netwerken en Europese strategische clusterpartnerschappen worden bevorderd. In combinatie met de gerichte steun voor scale-ups²⁸ helpen deze projecten hen door kansen te creëren. De Commissie zal ook de lidstaten aanmoedigen om aan deze thematische platforms voor slimme specialisatie deel te nemen en gebruik te maken van de beleidsondersteuningsfaciliteit van Horizon 2020.

²⁵ De "ecosysteembenadering voor ondernemerschap" is de reden waarom er, ondanks hetzelfde rechtskader, in sommige steden of regio's veel meer start-ups en scale-ups zijn dan in andere. Ecosystemen zorgen ervoor dat de middelen worden gestuurd in de richting van het meest productieve gebruik. Ze zorgen ervoor dat een holistisch beleid kan worden ontworpen, wat niet mogelijk is met een traditionele benadering.

²⁶ bv. de top van Start-up Europe, de bijeenkomst van Start-up Europe Accelerators, het netwerk van Start-up Europe Universities; informatie verspreiden over beschikbare financierings- en netwerkmogelijkheden; grote bedrijven en start-ups met elkaar in verbinding brengen (Start-up Europe Partnership) en ondernemerschap stimuleren.

²⁷ Op dit ogenblik met betrekking tot industriële modernisering, agrovoeding en energie.

²⁸ Bv. voor het omvormen van regio's en steden naar springplanken voor digitale transformatie en industriële modernisering.

Ondanks deze initiatieven blijkt uit de openbare raadpleging dat start-ups en scale-ups behoefte hebben aan **meer gecoördineerde ondersteuning**:

- een **kritieke massa** sterk onderling verweven EU-brede clusters en ecosystemen;
- beter gebruik van **accelerators** en **incubators**;
- een EU-breed **platform** om start-ups en potentiële partners met elkaar in contact te brengen (naast de bestaande openbare en particuliere platforms).

Verdere maatregelen:

- *In 2017 zal de Commissie **Startup Europe** versterken, waarbij sprake zal zijn van een ruimer bereik dan de ICT- en webstart-upsector. De Commissie zal EU-werkzaamheden coördineren om clusters en ecosystemen door **heel Europa met elkaar te verbinden, en de coherentie tussen de verschillende EU-initiatieven te versterken, in het bijzonder door de koppeling van nationale en regionale ministeries, innovatiebureaus en andere belanghebbenden en ecosystemen.***
- *De Commissie zal, **om start-ups en zakenpartners met elkaar in contact te brengen, in 2017 een aantal proefmaatregelen voor matchmaking invoeren om start-ups, middelgrote ondernemingen en grotere ondernemingen met elkaar in contact te brengen en het Erasmus-programma voor jonge ondernemers uit te breiden naar incubators en ondernemers op internationale markten.***

3.2 Kansen in verband met aanbestedingen

Overheidsopdrachten kunnen ondernemingen helpen opschalen, maar het mkb is nog altijd ondervertegenwoordigd²⁹, met name voor de zogenoemde opdrachten boven het drempelbedrag³⁰.

Overheidsopdrachten vormen een markt van 2 biljoen EUR en hebben dus heel wat potentieel voor start-ups en scale-ups die willen groeien. Dit potentieel wordt echter nog niet voldoende benut. Start-ups en scale-ups halen, in vergelijking met hun aandeel in de economie, geen evenredig aantal overheidsopdrachten binnen³¹. Om innovatieve start-ups en scale-ups meer kansen te bieden, moeten aanbestedende autoriteiten beter worden begeleid bij het benutten van de marktmogelijkheden en het gebruiken van de moderne aanbestedingsinstrumenten. Voorafgaande marktraadplegingen en innovatiepartnerschappen kunnen met name sterke manieren zijn waarop start-ups en scale-ups hun innovatieve producten aan overheidsaankopers kunnen presenteren. Start-ups en scale-ups zullen bijgevolg gemakkelijker worden geselecteerd voor overheidsopdrachten. In dit verband is het uitrollen van e-aanbestedingen uiterst belangrijk.

Goed opgestelde overheidsopdrachten voor innovatie hebben er al voor gezorgd dat nog niet geteste ideeën op de markt konden worden gebracht en er bijgevolg grensoverschrijdende groei mogelijkheden werden gecreëerd.

Met de eerste KP7-maatregelen voor innovatieaanbestedingen heeft het mkb 2,5 keer vaker opdrachten binnengehaald dan in standaardprocedures (73 % versus 29 %) en werden er 15 keer meer opdrachten grensoverschrijdend gegund dan het gemiddelde voor overheidsopdrachten in Europa (29 % versus 2 %)³².

In 2014 heeft de EU een nieuw kader voor overheidsopdrachten aangenomen, dat voor start-ups kansen biedt op het gebied van overheidsopdrachten. Nationale of regionale en lokale aanbestedende autoriteiten zijn echter nog niet voldoende op de hoogte van deze mogelijkheden.

²⁹ Flash Eurobarometer 417 over Europese bedrijven en openbaar bestuur.

³⁰ Opdrachten met een waarde die ten minste gelijk is aan de in de EU-wetgeving vastgestelde drempels.

³¹ Dit is in het bijzonder van toepassing op opdrachten met een waarde die ten minste gelijk is aan de in de EU-wetgeving vastgestelde drempels.

³² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/updated-results-ongoing-pre-commercial-procurements-pecp-projects>

Verdere maatregelen:

- De Commissie zal in 2017 maatregelen met betrekking tot **Europese aanbestedingen** invoeren om: i) **aanjagers van innovatie aan te stellen die netwerken uitbouwen van aankopers die interesse hebben in overheidsopdrachten voor innovatie, hen in contact te brengen met innovatieve bedrijven en bedrijven te helpen toegang te krijgen tot risicokapitaal³³**; ii) **alle lidstaten aan te moedigen ambitieuze doelstellingen met betrekking tot de aankoop van innovatie vast te stellen**; iii) **begeleiding te bieden voor innovatieve aankopen³⁴ en hierbij te steunen op het innovatiepartnerschap.**

3.3 Vaardigheden

Groeiende ondernemingen moeten werknemers aannemen die beschikken over de juiste **vaardigheden**, met name **technische, financiële en digitale** vaardigheden. Ook ondernemingszin, **management** en **leiderschap** zijn cruciale vaardigheden voor opschaling.

De Commissie tracht, op basis van de "**Nieuwe agenda voor vaardigheden voor Europa**" (juni 2016), de **kwaliteit van de vaardigheden** en hun **relevantie voor de arbeidsmarkt** te verbeteren.

Om aan deze uitdagingen het hoofd te bieden, zijn er drie initiatieven:

- de geplande "**coalitie voor digitale vaardigheden en banen**", om de samenwerking tussen belanghebbenden uit het onderwijs, de werkgelegenheidssector en het bedrijfsleven te ondersteunen;
- de "**blauwdruk voor sectorale samenwerking op het gebied van vaardigheden**", om beter gebruik te maken van informatie op het gebied van vaardigheden en tekorten aan vaardigheden te verhelpen.
- Het toekomstige "**big-data-instrument**" inzake vaardigheden en planning als onderdeel van het "skills panorama".

De Commissie heeft ook twee kaders opgericht om het aanleren en beoordelen van vaardigheden te verbeteren:

- het Europees kader voor ondernemerschap (EntrComp);
- het kader voor digitale vaardigheden (DigComp).

De Commissie zal met de lidstaten samenwerken om deze kaders op nationaal niveau te promoten. Het EIT zal tegelijk masterstudenten zowel technische als ondernemersvaardigheden blijven bijbrengen en zijn inspanningen op dit gebied zelfs verhogen.

De Commissie bevordert ook ICT-deskundigheid: het Europees kader voor e-vaardigheden³⁵ voor ICT-deskundigen is nu een norm. Tot slot is het aantrekken van de beste talenten, ook van buiten de EU, een andere belangrijke motor van succes. De Commissie heeft in juni 2016 voorgesteld de **Europese blauwe kaart** te hervormen om meer hoogopgeleide werknemers uit derde landen aan te trekken³⁶. Aangezien talenten uit andere landen ook een belangrijke rol kunnen spelen in het oprichten van start-ups, moet er binnen de EU meer inspanningen worden geleverd om hen aan te trekken en te ondersteunen.

Verdere maatregelen:

³³ Deze aanjagers zouden kunnen nagaan wat de behoeften van overheidsaankopers zijn en deze informatie verzamelen, mogelijke leveranciers aanwijzen, ideeën verfijnen en de meest belovende in specifieke sectoren financieren.

³⁴ Op basis van de bijgewerkte richtlijnen inzake overheidsopdrachten.

³⁵ <http://www.ecompetences.eu/>

³⁶ In 2016 werd ook de hervorming van de immigratievoorschriften voor studenten en onderzoekers uit derde landen goedgekeurd. Op grond hiervan hebben ze tot ten minste negen maanden na het behalen van hun diploma of het voltooien van het onderzoek het recht om in de EU te verblijven, een baan te zoeken of een bedrijf op te richten (Richtlijn (EU) 2016/801).

- *De Commissie zal in 2017 de Nieuwe agenda voor vaardigheden als basis gebruiken om te onderzoeken hoe de activiteiten van het EIT kunnen worden uitgebreid om ondernemerschaps-, management- en innovatievaardigheden te stimuleren.*
- *De Commissie zal de lidstaten aanmoedigen om meer gebruik te maken van Erasmus+- Kennisallianties en het HEInnovate-zelfbeoordelingsinstrument.*

3.4 Meer EU-innovatiemogelijkheden voor start-ups en scale-ups

De Commissie heeft via het Horizon 2020-kaderprogramma voor onderzoek en innovatie het mkb beter ondersteund. Een mkb-bedrijf is daarbij ofwel partner in samenwerkingsprojecten met onderzoeksorganisaties en andere ondernemingen, ofwel de individuele begunstigde. De Commissie heeft ook de steun voor innovatie opgedreven, onder andere door meer demonstratieprojecten te organiseren, de toegang tot voorzieningen voor experimenten en proeven te vereenvoudigen, maatregelen voor innovatieve aanbestedingen te nemen en financiële instrumenten te versterken. Als gevolg hiervan is de deelname van het mkb toegenomen en bedraagt nu meer dan het streefdoel van 20 %.

In het kader van het nieuwe mkb-instrument hebben 1 924³⁷ mkb-bedrijven al steun ontvangen voor hun innovatieproject. Uit bewijsmateriaal en de opinies van belanghebbenden³⁸ blijkt echter dat Horizon 2020 eerder steun verleent aan bestaande technologieën en ondernemingen, in plaats van start-ups die innoveren op nieuwe markten of op de kruising staan tussen digitale en fysieke technologieën. De huidige steun wordt gepercipieerd als te ingewikkeld, niet-flexibel en traag voor hun behoeften.

In het licht van het voorgaande is de Commissie voornemens om voor de periode 2018-2020 wijzigingen aan te brengen aan Horizon 2020. Deze wijzigingen betreffen onder meer:

- het volledig toepassen van een **bottom-upbenadering**, zodat innovatieprojecten die sectoroverschrijdend zijn en meerdere technologieën betreffen in aanmerking komen voor steun;
- het vergemakkelijken van de **toegang van start-ups tot financiële en technische steun**;
- het zich richten op marktcreërende, baanbrekende innovatieprojecten met **mogelijkheden tot scale-up**.

Op basis hiervan en op de resultaten van de tussentijdse evaluatie van Horizon 2020, zal de Commissie de oprichting van een **Europees innovatieraad**³⁹ overwegen, zodat in toekomstige programma's kan worden bijgedragen aan baanbrekende innovatieprojecten die nieuwe markten kunnen veroveren en tot stand brengen.

De **innovatieradar**, een initiatief dat gericht is op de specifieke behoeften van het mkb, zoals de behoefte aan open en gemakkelijk toegankelijke voorzieningen voor experimenten en proeven, zorgt er, in samenwerking met regio's op het gebied van innovatiecentra, voor dat door Horizon 2020 gefinancierde innovatieprojecten met marktpotentieel en de teams achter het project (bv. mkb, start-ups, spin-offs, universiteiten) gemakkelijker vroegtijdig worden opgespoord.

Het **Europees Instituut voor innovatie en technologie** (EIT) heeft pan-Europese accelerators voor innovatieve ondernemingen opgericht. Daarnaast zal het EIT het ontwerp onderzoeken van regelingen om rechtstreeks te investeren in de opschaling van bestaande innovatieve ondernemingen door aanvullende investeringen aan te trekken uit de openbare en privésector en bestaande instrumenten.

Bovendien is het voor start-ups en scale-ups (en het mkb in het algemeen) niet gemakkelijk om **intellectuele-eigendomsrechten** te waarborgen en benutten, indien ze dat zouden willen, omdat er een

³⁷ Op basis van het innovatiepartnerschap en met inachtneming van sociale en groene aspecten.

³⁸ https://ec.europa.eu/research/eic/pdf/eic_call_for_ideas-overview.pdf#view=fit&pagemode=none.

³⁹ Werknaam

gebrek aan nauwkeurige informatie en deskundigheid bestaat over het strategische gebruik van intellectuele-eigendomsrechten als investerings- of groeibevorderaar, de systeemkosten relatief hoog zijn, het moeilijk is om intellectuele-eigendomsrechten te laten waarderen,⁴⁰ en de handhavingskosten hoog zijn.

Slechts 9 % van de kleine ondernemingen in de EU gebruikt geregistreerde intellectuele-eigendomsrechten en een nog lager percentage gebruikt rechten die voor de gehele EU geldig zijn (3 % registreert EU-handelsmerken)⁴¹. Dit verhindert hen vaak om de grote vruchten van hun innovatie-inspanningen te plukken. Mkb-bedrijven die actief gebruikmaken van intellectuele-eigendomsrechten genereren 32 % meer inkomsten per werknemer dan hun collega's die dat niet doen, waardoor ze aantrekkelijkere lonen kunnen bieden en hun personeelsbestand sneller uitbreiden. Intellectueel eigendom is bijgevolg een belangrijk opschalingselement voor kleine innovatieve ondernemingen.

Tot slot stoten innovatieve ondernemingen, en start-ups in het bijzonder, vaak op regelgevende belemmeringen of onzekerheden wanneer ze hun innovatie op de markt brengen. In het kader van de Agenda voor betere regelgeving houdt de Commissie rekening met de mogelijke effecten van de huidige en nieuwe wetgeving op innovatie⁴², overeenkomstig het innovatiebeginsel⁴³, zoals gevraagd door de Raad.

Verdere maatregelen:

- *Om **innovatie beter te ondersteunen**, is de Commissie voornemens om voor de resterende periode wijzigingen aan te brengen aan Horizon 2020, zodat er bottom-upsteun kan worden verstrekt aan baanbrekende innovatieprojecten met opschalingsmogelijkheden, en zal ze de oprichting van een **Europese innovatieraad** overwegen om deze benadering in de toekomst te versterken⁴⁴.*
- *De Commissie zal gebruikmaken van de **innovatieradar** om potentiële zakenpartners en investeerders in contact te brengen met innovatieve ondernemingen die financiering uit Horizon 2020 ontvangen, zodat ze steun voor hun opschaling kunnen ontvangen.*
- *De Commissie zal de **innovatiedeals** evalueren. Dit is een regeling die innoverende ondernemingen toelaat om samen met overheden en andere belanghebbenden op zoek te gaan naar oplossingen voor de regelgevende belemmeringen die ze ervaren en eventuele succesvolle oplossingen uit te breiden naar andere relevante gebieden. De Commissie zal in deze context ook een gunstig kader onderzoeken voor "**regulatory sandboxes**".*
- *De Commissie is voornemens om in 2017-2018 een reeks maatregelen aan te nemen om **het gebruik van intellectuele-eigendomsrechten door het mkb**⁴⁵ te ondersteunen. Deze maatregelen bestaan uit: i) de stroomlijning van de kennis over bestaande steunregelingen betreffende intellectuele eigendom voor het mkb; ii) de ontwikkeling op EU-niveau van een bemiddelings- en arbitragenetwerk betreffende intellectueel eigendom voor het mkb; iii) de aanmoediging van de oprichting op EU-niveau van verzekeringen voor betwisting over of diefstal van intellectuele eigendom; iv) betere coördinatie van financieringsregelingen voor ondersteuning op het gebied van intellectueel eigendom, waaronder eventueel via richtsnoeren voor de lidstaten⁴⁶.*

⁴⁰ Verslag over toegang tot financiering voor de culturele en creatieve sectoren (Europese Commissie, 2015).

⁴¹ "Intellectual property rights and firm performance in Europe: an economic analysis" (EUIPO, 2015).

⁴² Bij de komende herziening van het instrumenten op het gebied van onderzoek en innovatie in het kader van de richtsnoeren voor de effectbeoordeling.

⁴³ https://ec.europa.eu/epsc/sites/epsc/files/strategic_note_issue_14.pdf

⁴⁴ Werknaam

⁴⁵ Meer informatie over deze maatregelen zijn opgenomen in het begeleidende werkdocument van de diensten van de Commissie. Deze maatregelen zullen verder worden uitgewerkt in nauwe samenwerking met het EUIPO (het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie).

⁴⁶ SWD(2016) 373 van 22.11.2016, "Intellectueel eigendom ten dienste van het mkb om innovatie en groei te bevorderen".

3.5 Sociale economie en sociale ondernemingen

Er is in het algemeen een toenemende interesse in sociale innovatie als een manier om duurzame groei, bv. eerlijke handel, afstandsonderwijs, mobiel betalen, de integratie van migranten en koolstofarme woningen, te bewerkstelligen.

Sociale start-ups⁴⁷ hebben derhalve een groot potentieel voor innovatie en een positieve impact op de economie en de samenleving in het algemeen⁴⁸. Hun bedrijfsmodel, dat economische efficiëntie en het creëren van maatschappelijk gerichte doelstellingen combineert⁴⁹, is zeer veerkrachtig gebleken⁵⁰.

De vooruitzichten voor dergelijke start-ups zijn bovendien goed, want er is een toenemende vraag naar sociale innovatie en er ontstaan steeds nieuwe technologieën en samenwerkingsplatforms. Bovendien hebben velen van hen potentieel voor uitbreiding van beproefde bedrijfsmodellen die op andere gebieden kunnen worden nagevolgd. Deze ondernemingen vinden echter nog altijd moeilijk financiering en steun, voornamelijk om de volgende redenen:

- gebrek aan erkenning en begrip van hun economisch potentieel;
- onvoldoende gebruikmaking van moderne technologieën.

Bovendien heeft de Commissie begonnen met het Europees Investeringsfonds nieuwe financiële instrumenten ingevoerd om leningen aan sociale ondernemingen te bevorderen, alsmede in het kader van het Europees Fonds voor strategische investeringen, nieuwe eigenvermogensinstrumenten met een sociale dimensie.

Verdere maatregelen:

- *Voortbouwend op het initiatief voor een Sociaal Ondernemerschap zal de Commissie sociale ondernemingen aanmoedigen op te schalen, onder meer door middel van maatregelen die gericht zijn op een betere toegang tot financiering, betere toegang tot de markten en de versterking van regelgevingskaders, door te lidstaten te adviseren inzake beleidsontwikkeling.*
- *De Commissie zal ook maatregelen onderzoeken om de toepassing van nieuwe technologieën en het gebruik van nieuwe bedrijfsmodellen⁵¹ te vergemakkelijken, en de impact financiering van de sociale economie en sociale ondernemingen door het ontwikkelings- en nabuurschapsbeleid van de EU en op internationale fora (zoals het inclusief bedrijvenplatform van de G20) te ondersteunen⁵².*

4. Toegang tot financiering

Door regelgeving te schrappen en te vereenvoudigen en meer mogelijkheden te creëren voor matchmaking, overheidsopdrachten en doeltreffende aanwerving kunnen start-ups opschalen en duurzame banen creëren. De **toegang tot financiering** is een belangrijk obstakel dat moet worden weggenomen.

Hoewel de problemen waarmee EU-ondernemingen in de opstartfase te maken hebben, niet groter zijn dan de problemen voor Amerikaanse ondernemingen, bevestigen academische onderzoeken en openbare raadplegingen dat er in de opschalingsfase aanzienlijke verschillen zijn. Dit valt gedeeltelijk te verklaren door de beschikbare financiering voor durfkapitaalinvesteringen: naar schatting was er in

⁴⁷ Een sociale start-up is een start-up die een maatschappelijke impact heeft.

⁴⁸ http://eureka.sbs.ox.ac.uk/761/1/Social_Innovation.pdf, Oxford Said Business School, Social Innovation.

⁴⁹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0238:0252:EN:PDF>.

⁵⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_CES-12-60_en.htm?locale=en

⁵¹ De Commissie zal in 2017 een uitdagingsplatform voor sociale innovatie opzetten om sociale ondernemingen aan te moedigen samen te werken met andere soorten ondernemingen om oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen te ontwikkelen. De Commissie zal ook een oproep uitschrijven om de beste praktijken voor een beter gebruik van de digitale economie door sociale ondernemingen te verzamelen en analyseren.

⁵² <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

2014 slechts ongeveer 5 miljard EUR beschikbaar in de EU, ten opzichte van meer dan 26 miljard EUR in de VS⁵³.

Europese durfkapitaalfondsen zijn bovendien gemiddeld kleiner⁵⁴ en ontoereikend om bedrijven te helpen doorgroeien van start-ups tot middelgrote ondernemingen of wereldwijde spelers. In de periode van 2007 tot en met 2012 bedroeg het gemiddelde bedrag van Europese durfkapitaalfondsen (bij de definitieve afsluiting) 61 miljoen EUR en 50 % bedroeg minder dan 27 miljoen EUR; het gemiddelde durfkapitaalfonds in de VS in 2014 bedroeg 135 miljoen USD⁵⁵. Dit is met name een probleem voor scale-ups, want de financiering neemt doorgaans met de tijd af.

Voor investeerders is het belangrijk dat ze kunnen kiezen uit een hele reeks **uittredingsstrategieën**. Ze moeten de zekerheid hebben dat ze hun investeringen zullen kunnen terugwinnen, of dat nu via een beursgang, een onderhandse verkoop van aandelen aan een andere onderneming, de verkoop aan een durfkapitaal- of private-equityfonds voor ondernemingen in een verdere fase, of wederverkoop aan de oprichter(s) van de onderneming is. Het gebrek aan informatie over financieringsmogelijkheden leidt op dit moment echter tot onzekerheid en minder investeringen. Indien meer financiering in een verdere fase beschikbaar zou zijn, zouden de investeerders van de eerste en tweede fase wellicht ook meer geneigd zijn om te investeren.

Voor wat de toegang tot **overheidsfinanciering** betreft, vond 85 % van de respondenten van de openbare raadpleging dat de samenhang en transparantie van de financieringsinitiatieven moeten verbeteren en dat de financiering meer moet worden gericht op ondernemingen die de leiders van morgen kunnen zijn.

De Commissie biedt een oplossing voor deze problemen in het kader van verschillende beleidsmaatregelen. In de tussentijdse begrotingsherziening heeft de Commissie voorgesteld om de begroting voor EFSI⁵⁶ en Cosme te verhogen en hierbij de bestaande financiële instrumenten te versterken en aanvullende financiering voor het mkb in de opstart- en opschaalfase vrij te maken.

Sinds 2010 is uit het programma van de Europese Unie voor werkgelegenheid en sociale innovatie (EaSI) en zijn voorganger 1 miljard euro aan microkredieten voor de oprichting of ontwikkeling van kleine ondernemingen ter beschikking gesteld, waarmee meer dan 100 000 micro-ondernemers in heel Europa zijn ondersteund.

De in 2015 opgerichte **kapitaalmarktunie** zal hierbij ook een hulp zijn. De Commissie maakt werk van een alomvattend pakket maatregelen om durfkapitaal- en risicokapitaalfinancieringen in de EU te ondersteunen. In samenhang met haar strategie voor de eengemaakte markt, stelt ze voor om een pan-Europees durfkapitaalfonds-van-fondsen op te richten als oplossing voor de kleine omvang en versnippering van de Europese durfkapitaalfondsen, om meer particulier kapitaal aan te trekken voor durfkapitaal, financiering voor langere perioden mogelijk te maken voor meer mkb-bedrijven, en de financiering van start-ups, innovatieve en niet-beursgenoteerde ondernemingen te diversifiëren⁵⁷. Daarnaast heeft de Commissie in juli 2016 een voorstel aangenomen om de verordeningen inzake Europese durfkapitaalfondsen (EuVECA) en, zoals hierboven vermeld, inzake Europese sociaalondernemerschapfondsen (EuSEF) te wijzigen om de grensoverschrijdende financiering van het mkb te bevorderen. Als aanvulling op het pan-Europese durfkapitaalfonds, een fonds-van-fondsenconstructie, en EFSI, zal de Commissie de mogelijke toegevoegde waarde onderzoeken van aanvullende **stimulansen voor durfkapitaal** via bijvoorbeeld regelingen op grond waarvan investeringsfondsen die in handen zijn van en worden beheerd door particulieren ook een overheidsgarantie krijgen wanneer zij kapitaal opnemen om te beleggen in aandelen en schuldbewijzen van start-ups en scale-ups.

⁵³ Thomson ONE in BSG Perspectives "The State of European Venture Capital".

⁵⁴ Verslag van de NVCA voor de cijfers van de VS; EU-cijfers uit EU-verslag.

⁵⁵ Onderzoek getiteld "Assessing the Potential for EU Investment in Venture Capital and Other Risk Capital Fund of Funds".

⁵⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0581&from=EN>

⁵⁷ Er is in november 2016 een oproep tot het indienen van blijken van belangstelling bekendgemaakt om promotoren voor het pan-Europese fonds van fondsen te selecteren.

De Commissie zal ook **belastingregelingen en -voordelen** voor investeringen in start-ups en scale-ups opvolgen en zal op basis van succesvolle benaderingen van lidstaten en de resultaten van de lopende studie over de doeltreffendheid van belastingvoordelen voor durfkapitaal en business angels om meer geduldkapitaal aan te trekken, nadenken over nieuwe manieren om lidstaten bij te staan bij hun beleidsontwerp.

Om de uittredingsstrategieën voor investeerders die in een vroege fase in start-ups en scale-ups investeren, te versterken, en ter aanvulling van het geplande proefproject voor een pan-Europees matchmakingplatform en van het "Startup Europe"-initiatief, zal de Commissie in 2017-2018 de oprichting van mkb-groeimarkten opvolgen, d.i. een nieuwe categorie van multilaterale handelsfaciliteiten die een rechtsvorm krijgt op grond van de richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten II (MiFID II)⁵⁸. Dit zal het aantrekken van kapitaal voor middelgrote ondernemingen en het delen van beste praktijken vergemakkelijken. De Commissie zal marktgestuurde en publieke initiatieven die de toelating van mkb-aandelen tot de beurs bevorderen, vaststellen en werkbare oplossingen voor regelgevende obstakels en marktfalen onderzoeken.

Verdere maatregelen:

- *De Commissie en het Europees Investeringsfonds zullen in 2017 de kerninvesteringen uitvoeren in het nieuwe, onafhankelijk beheerde **pan-Europese durfkapitaalfonds van fondsen**, naast de investeringen door grote particuliere investeerders, om de omvang van het durfkapitaalfonds in Europa te vergroten en een einde te maken aan de huidige versnippering. De kerninvesteringen van de EU van maximaal 400 miljoen EUR zullen worden begrensd tot 25 % van het totale kapitaal in het fonds van fondsen, wat zou kunnen leiden tot aanvullende investeringen van ten minste 1,6 miljard EUR aan durfkapitaal in Europa.*
- *De Commissie zal in 2017 aan de hand van de coördinatie van een pan-Europees platform waar lidstaten hun beste praktijken inzake crowdfunding kunnen delen, en van een beoordeling van de financiële lacunes in **alternatieve financieringsbronnen** onderzoeken of er meer overheidsfinanciering of andere maatregelen nodig zijn.*

5. Conclusie

Ondanks de vele jonge en innovatieve ondernemers onder haar burgers, maakt Europa nog niet volledig gebruik van het potentieel van zijn ondernemerskwaliteit en talent.

Er zijn al maatregelen genomen op zowel nationaal als EU-niveau om de oprichting van start-ups aan te moedigen, maar er moet nog meer worden gedaan.

Het moet eenvoudiger worden om in Europa een onderneming op te starten en op te schalen. Europa heeft zich als doel gesteld de eerste keuze te zijn voor ambitieuze ondernemers die voor hun baanbrekende bedrijfsideeën succesvolle ondernemingen willen oprichten en doen groeien in goed presterende ecosystemen. Zij zullen op hun beurt zorgen voor nieuwe banen, sociale verantwoordelijkheid bevorderen en sommigen van hen zullen tot de internationale top behoren.

In deze mededeling wordt een gecoördineerde benadering voorgesteld die verschillende EU-beleidsmaatregelen overkoepelt en die moet worden uitgevoerd aan de hand van een reeks pragmatische maatregelen. Ook samenwerken in partnerschap met alle overheidsniveaus in de lidstaten, regio's en steden en met alle belanghebbenden, met inbegrip van start-ups en scale-ups zelf, zal nodig zijn voor een doeltreffende en succesvolle uitvoering.

De Commissie verzoekt het Europees Parlement en de Raad om deze mededeling te onderschrijven en om zich actief in te zetten voor de uitvoering ervan, in nauwe samenwerking met alle betrokken partijen.

⁵⁸ Richtlijn 2014/65/EU.